

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЛЕНДЕСЛ К., ЛЕНДЕСЛ В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Патріотичне виховання як умова формування національної свідомості молодших школярів	109
ЛІБАК Н. А. Вплив педагогічної практики на формування компетентностей майбутнього вчителя української мови та літератури	111
ЛУГОШ І.М., ЛІБА О.М. Розвиток логічного мислення молодших школярів на уроках математики: проблеми та перспективи	113
МАРГІТИЧ К. Є. Концепція двомовної школи для закарпатської місцевості з етнічно мішаним складом населення	114
МАРГІТИЧ Е.В., КУШНІР І.І. Загальні аспекти Всеукраїнського науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»	116
МАРГІТИЧ Т. Formation of english communicative competence of senior school learners with the use of educational projects	118
МЕДВІДЬ Т. О. Виховне значення творів М. Лисенка для учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів	120
МИКУЛІНА А. К. Роль педагогічної етики у формуванні вихователя дошкільного закладу	122
МИКУЛІНА А. К., ТИЧКА М. В. Особливості навчання аплікації дітей старшого дошкільного віку	124
МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П. Народний фольклор – важливий засіб екологічного виховання дошкільників	126
МИХАЙЛОВИЧ К. А. Концепція інклюзивної школи в Угорщині	128
МОЛНАР-ЧАТЛОШ А. О. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Угорщині	129
МОЛНАР Т.І. аксіологічні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів	131
МОЛНАР Т.І., ЛЕДНЕЙ В.Е. Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання	134
МОЛНАР Т.І., СУХОДОЛЬСЬКА Ю.М. Сертифікація вчителів початкових класів як форма оцінювання фахових компетентностей	136
МОРОЗ Ф.В. Розвиток сили та формування силових навичок	138
МОЧАН Т. М. Підготовка вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках математики	140
ОСТОЛОШ Г.І., КОБАЛЬ В.І. Управління закладами освіти в територіальній громаді	142
ОСТРОВСЬКИЙ О. О., КОБАЛЬ В. І. Організаційно-педагогічні умови формування міжкультурної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури	143
ПИНЗЕНИК О. М. Реалізація компетентнісного підходу у процесі фахової підготовки педагога	145
PALLAY KATALIN. The roles of push-pull factors in student mobility	147
ПОПОВИЧ О.М., БАТИН Т.М. Предметно-розвивальне середовище як засіб розвитку комунікативних навичок у дошкільників	148
ПОПОВИЧ Я. В., ЛАЛАК Н. В. Моделювання уроку в сучасній початковій школі	150
ПОХАНІЧ ЯН. Уплив рівня освіти на євроскептичні настрої у словацькому суспільстві	152
ПРОДАН Н.В. Формування цифрових компетентностей керівників закладів освіти: обґрунтування проблеми	154
ПРОКОП М. В., ХОМА О. М. Формування лексичної компетентності на уроках української мови в адаптаційний період	156
РЕНДЗЕЙ В.М., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Дидактична гра в освітньому процесі початкової школи	157

перебувають у постійному редагуванні з метою оновлення й внесення поправок. Останні поправки вносили у 2020 році.

Заклади освіти, в яких навчаються учні з особливими освітніми потребами, при підготовці педагогічної програми та місцевої навчальної програми враховують наступне:

- положення Закону СХС 2011 року «Про національну народну освіту» (далі: Закон «Про освіту»);
- положення НБНП і директиви;
- загальнодержавну базову програму навчання;
- місцеві цілі та можливості для покращення освіти;
- очікування батьків й особливості учнів, яких вони виховують і навчають.

Виокремлено найважливіші завдання Директиви:

- розвиток дітей з ООП має відбуватися через передачу відповідного змісту освіти й досвіду, що допомагає їм стати незалежними й інтегрувати в суспільство;
- вимоги школи повинні бути адаптовані до можливого темпу розвитку дитини;
- розвиток психічних функцій, умінь і навичок, що становлять основу навчання, має відігравати ключову роль на рівні повної початкової освіти, а також дошкільної освіти;
- програми розвиваючої терапії стають змістовим елементом педагогічних програм закладів,
- учнів не слід перевантажувати навчанням і розвитком.

Для забезпечення якісної освіти вказують можливості модифікації, скорочення чи спрощення певних областей або додавання нових областей при виборі змісту навчального матеріалу; напрямки абілітації, реабілітації та корекції пошкоджених здібностей, навичок і компетенцій; пропозиції щодо продовження процесу навчання та розвитку.

Література

1. Oktatási hivatal. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei, in: Irányelvek és alapok, 2020. URL: https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok

УДК 342.52:376(439)

МОЛНАР-ЧАТЛОШ А. О.
Мукачівський державний університет

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УГОРЩИНІ

Для сучасного суспільства характерне посилення гуманістичних тенденцій, прагнення до досягнення рівноправності всіх категорій громадян. Важливим аспектом створення гармонійно розвинутого суспільства є повноцінне включення в соціальне життя вразливих груп населення, які виступають як суб'єкти, які нездатні встановлювати значущі для соціалізації

зв'язки та відносини у сформованих в суспільстві умовах.

Одним із фундаментальних завдань, що стоять перед угорською педагогічною наукою в сучасних умовах є методологічне та інструментальне забезпечення включення в освітнє середовище дітей з особливими освітніми потребами, що дає змогу максимально реалізувати право на якісну освіту [1, с. 76–83].

Право на інклюзивну освіту, яке гарантує рівний доступ до освіти та рівні можливості для всіх дітей, було включено до кількох міжнародних документів, насамперед тих, що стосуються основних прав і свобод людини. Важливо ознайомитися з цими міжнародними документами, оскільки вони дають правильне розуміння концепцій і тенденцій сучасного світу, а також їх вплив на державну політику та практику. Передусім це документи, що були ухвалені Організацією Об'єднаних Націй (ООН). Так, Угорська Республіка долучилася до Конвенції ООН «Про права дитини» в 1991 р., про що свідчить Акт LXIV (набув чинності з 06.11.1991 року).

На виконання положень Конвенції ООН в Угорській Республіці ухвалюють Закон «Про народну освіту» 1993 року (1993. évi LXXIX. törvény. «A közoktatásról»), що гарантує право на освіту всім дітям з інвалідністю (скасовано термін «некомпетентні»), а також регламентує надання інтегрованої освіти.

Закон «Про рівні можливості інвалідів» 1998 року (Закон XXVI від 1998 року «Про права людей з інвалідністю та забезпечення їх рівних можливостей» (1998. évi XXVI. törvény «A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról»)) вказує, що держава зобов'язана забезпечувати дотримання прав людей з інвалідністю та функціонувати як інституційна система, що компенсує порушення людей з інвалідністю. Ці два закони заклали фундамент й уможливили широке впровадження інтегрованого навчання.

У 2012 році були внесені зміни до Закону «Про народну освіту», які унормовують уживання терміну «дитина, яка потребує особливої уваги» («Különleges figyelmet igénylő gyermek»); визначають групи учнів, які можуть навчатися в закладі загальної освіти і спеціальної освіти. Виокремлено дві основні підкатегорії: «дитина / учень, який потребує особливого ставлення» («különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló») та «дитина / учень, який перебуває у неблагополучному та сукупно неблагополучних відповідно до Закону про захист дітей та управління опіки та піклування» («a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint aki hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló»).

Варто зазначити, що серед угорських науковців І. Чаньї ініціювала розвиток угорської практики спільного навчання в Угорщині. Вже на початку 1990-х років вона вивчала міжнародні тенденції та сформулювала підходи до інтегрованого навчання.

В Угорщині закладам, які здійснюють інтегровану освіту та навчання, не вистачає матеріальних ресурсів та інших організаційних умов, необхідних для виконання завдання. Попри те, що діти з особливими освітніми потребами

забезпечені технічним обладнанням, необхідним для їх навчання, а також передбаченими законодавством класами абілітації та реабілітації, освіта ще недостатньо пристосована до особливих потреб фізичного та психічного стану учнів.

Більшість державних закладів освіти Угорщини беруть участь у спеціальному педагогічному розвитку та вихованні дітей та учнів з особливими освітніми потребами на умовах, передбачених законодавством.

У зв'язку з навчанням і вихованням дітей та учнів з особливими освітніми потребами, в угорському професійному словнику крім угорського терміну «спільне навчання», з'являються також терміни інтеграція та інклюзія. Виокремлено термінологічні труднощі, що характерні для використання двох термінів: вони часто вживаються як синоніми. Такий підхід суперечить усталеному визначенню цих термінів, оскільки інтеграція й інклюзія представляють різні підходи до спільного навчання.

Значущість законодавчої бази у галузі інтегрованої (інклюзивної) освіти важко переоцінити. Уважаємо, що батьки дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються інтегровано, вчителі шкіл, консультанти з інтеграції, соціальні працівники чи інші вчителі спеціальної освіти повинні знати чинні закони та нормативні акти щодо спільного навчання. Унаслідок розвитку законодавчої бази, нині більше 70 % дітей з особливими освітніми потребами беруть участь в інтегрованому навчанні.

Отже, розвиток інклюзивної освіти в Угорщині регламентовано чинними законами: Законом «Про права та рівні можливості інвалідів» («A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról») та Законом LXXIX від 1993 року «Про народну освіту» з неодноразовими змінами. («A közoktatásról»).

Література

1. Prodius O.I. Theoretical and methodological inclusion 's bases of persons with restricted opportunities as management object. Економіка: реалії часу. 2017. № 3(31). С. 76–83.

2. 2/2005. (III. 1.) OM-rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. URL: <http://www.mlszsz.hu/files/OM%20rendelet%20a%20Saj%3%A1tos%20nevel%C3%A9si%20ig%C3%A9ny%C5%B1%20gyermekek%20%C3%B3vodai%20nevel%C3%A9s%C3%A9nek%20ir%C3%A1nyelve%20%C3%A9s%20a%20Saj%3%A1tos%20nevel%C3%A9si%20ig%C3%A9ny%C5%B1%20tanul%C3%B3k%20iskolai%20oktat%C3%A1s%C3%A1nak%20ir%C3%A1nyelve%20kiad%C3%A1s%C3%A1r%C3%B3l.pdf>

УДК 378:373.3.011.3-051:124.5

МОЛНАР Т.І.

Мукачівський державний університет

АКСІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Сьогодні система ціннісних орієнтацій суспільства загалом і кожної особистості зокрема зазнає суттєвих змін, які вимагають перегляду аксіологічних пріоритетів, переосмислення світогляду та норм моралі. Відмова

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>